

27.10.2021

Viite: Lakivaliokunta / HE 7/2021 vp / Lausuntopyyntö 19.10.2021

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä 7 / 2021 vp eduskunnalle laiksi rikoslain muuttamisesta

Kiitämme lausuntomahdollisuudesta ja toteamme seuraavaa:

Kannatamme esityksen tavoitteita. On tärkeää, että yhteiskunnassa selkeästi korostetaan, ettei ketään saa kohdella väärin syrjivillä perusteilla ja että tällaiset teot ovat moitittavia. Vihapuhe, häirintä, uhkailu ja maalittaminen ovat yhteiskunnassamme yleistyneet ja vaikuttavat valitettavasti olevan edelleen lisääntymässä. Tämä näkyy myös elinkeinoelämän piirissä, erityisesti asiakaspalvelutehtävissä ja muissa näkyvissä tehtävissä. EK pitää esityksen tavoitteita sikäli perusteltuina myös työelämän näkökulmasta.

Hallituksen esityksessä ja valmisteluvaiheessa ministeriölle toimituissa lausunnoissa on tuotu esiin seikkoja, jotka herättävät kysymään, onko esitetty muutos kuitenkaan tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Luonnoksen mukaan esityksen pääasiallinen vaikutus voitiin nähdä yleisten asenteiden muokkaajana. Esitykseen tätä on lievennetty toteamalla (s.15, luvun 4.2 Sukupuolivaikutuksen ensimmäisen kappaleen viimeinen virke): "Esityksen pääasiallinen vaikutus onkin ilmentää sukupuoleen kohdistuvan vihan moitittavuutta ja siten vaikuttaa myös asenteisiin." Toteamme, että ultima ratio -periaatteen mukaan kriminalisoinnin tulisi olla viimesijainen keino puuttua ei-toivottuun käyttäytymiseen. Yleisten asenteiden muokkaamisen ei tulisi olla pääasiallinen rikoslain tehtävä tai vaikutus.

Esityksen mukaan sukupuoleen perustuvat vaikuttimet voidaan jo nyt voimassa olevan lainsäädännön perusteella huomioida rangaitusta mitattaessa rikoslain yleissäännöksen (RL 6:4) nojalla teon motivaatiopohjaan liittyvänä seikkana tai nykyisen, RL 6:5.1 4 kohdan koventamisperusteessa erikseen mainittuna rinnasteisena muuna vaikuttimena. Oikeuskäytäntöjä ei kuitenkaan juurikaan ole. Koventamisperusteita kaiken kaikkiaan on sovellettu harvoin ja esityksessä arvioidaan, että nyt esitetty koventamisperuste tulisi vuosittain sovellettavaksi korkeintaan muutamassa ja joka

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Markku Rajamäki

27.10.2021

tapauksessa alle kymmenessä tapauksessa. Muissa Pohjoismaissa
sukupuoleen perustuvia vaikuttimia ei ole säädetty rangaistuksen
koventamisperusteeksi, ei myöskään Saksassa.